

ΥΠΠΟ: Εγκατάσταση εναέριου αναβατορίου και διαμόρφωση δικτύου διαδρομών περιήγησης στην Άνω Πόλη της Μονεμβασίας

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Στο πλαίσιο των έργων που υλοποιεί το Υπουργείο Πολιτισμού για την καθολική, κατά το δυνατόν, προσβασιμότητα των πολιτιστικών υποδομών, εξελίσσεται το αντίστοιχο έργο στη Μονεμβασία με την διαμόρφωση δικτύου διαδρομών περιήγησης στην Άνω Πόλη σε συνδυασμό, με την εγκατάσταση αναβατορίου, στο Κάστρο, για εμποδιζόμενα άτομα και ΑμεΑ. Το έργο, συνολικού προϋπολογισμού 6.800.360 ευρώ, χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Πολιτισμού, με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης.

Περιλαμβάνει τη δημιουργία δικτύου διαδρομών περιήγησης, τη σύνδεση του δικτύου με τον χώρο τερματισμού του αναβατορίου και με επισκέψιμα μνημεία της Άνω Πόλης. Παράλληλα, προχωρούν οι διαδικασίες για την εγκατάσταση του αναβατορίου, ώστε η Άνω πόλη να καταστεί καθολικά προσβάσιμη, μέσω Προγραμματικής Σύμβασης Πολιτιστικής Ανάπτυξης που έχει συνάψει το ΥΠΠΟ με την Περιφέρεια Πελοποννήσου, τον Δήμο Μονεμβασίας και τον Αναπτυξιακό Οργανισμό ΟΤΑ «Πάρνων».

Η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την εγκατάσταση του εναέριου αναβατορίου έτυχε της ομόφωνης θετικής γνωμοδότησης του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου. Κατά την εκπόνηση της ΜΠΕ ελήφθησαν υπόψη παράμετροι, όπως η ασφάλεια της μετακίνησης, το περιβαλλοντικό αποτύπωμα στο συνολικό τοπίο, το κόστος της κατασκευής και λειτουργίας. Το έργο χωροθετείται, εξ ολοκλήρου, εντός προστατευόμενης περιοχής NATURA 2000, ενώ στη ΜΠΕ καταγράφεται και το αρχαιολογικό περιβάλλον της περιοχής. Η ΜΠΕ προτείνει τρόπους και μεθόδους ελαχιστοποίησης και άρσης τυχόν επιπτώσεων από την κατασκευή του έργου, με τη θέσπιση περιβαλλοντικών όρων. Η εγκεκριμένη πρόταση διασφαλίζει την κατασκευή και λειτουργία του αναβατορίου, την προσφορότερη λύση από άποψη κατασκευής και λειτουργίας υπηρετώντας τη στρατηγική του Υπουργείου Πολιτισμού για πρόσβαση στον πολιτισμό για όλους.

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη, δήλωσε: «Η Άνω Πόλη είναι ένας ανοικτός αρχαιολογικός χώρος, στην οποία εντάσσονται οικοδομικά κατάλοιπα κατοικιών, δημοσίων κτηρίων, ναών, λουτρών, μονοπατιών, τα περισσότερα από τα οποία βρίσκονται σε ερειπιώδη κατάσταση. Στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013, πραγματοποιήθηκαν στην Άνω Πόλη, εκτός από την αποκατάσταση του περιώνυμου βυζαντινού Ναού της Αγίας Σοφίας, εργασίες ανάδειξης της ευρύτερης περιοχής του αλλά και της κεντρικής πύλης, περιλαμβάνοντας δύο οικίες και δίκτυο δρόμων καλντεριμιών. Πρόκειται για μία ενδιαφέρουσα μνημειακή ενότητα, η οποία ενοποιείται με την Κάτω Πόλη με το έργο της διαμόρφωσης του δικτύου των διαδρομών και της σύνδεσής της με το αναβατόριο, προσφέροντας στον επισκέπτη τη δυνατότητα ανάγνωσης της οργάνωσης και λειτουργίας της πόλης-κάστρου, ως ενιαίου συνόλου. Στόχος μας είναι η αναβάθμιση της ποιότητας και της ασφάλειας της περιήγησης στον αρχαιολογικό χώρο και η δημιουργία των απαραίτητων χώρων στάσης και ανάπαυλας για τους επισκέπτες. Η κυκλοφορία στην Άνω Πόλη οργανώνεται με σύγχρονο τρόπο που επιτρέπει ανεμπόδιστη περιήγηση για όλους. Ο πολιτισμός, ως κοινωνικό αγαθό, οφείλει να είναι προσβάσιμος σε όλους, είτε πρόκειται για ανθρώπους μεγαλύτερης ηλικίας είτε για εμποδιζόμενα άτομα είτε ΑμεΑ, ώστε να καθίστανται ισότιμοι κοινωνοί του πολιτιστικού αγαθού. Αυτό αποτελεί προτεραιότητά μας. Οι αναγκαίες επεμβάσεις προσεγγίζονται στη βάση μιας

βιώσιμης στρατηγικής για την ανάπτυξη του μνημειακού και οικιστικού συνόλου καθώς, σύμφωνα και με τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, από τη λειτουργία του έργου αναμένονται σημαντικά οφέλη, όπως τόνωση της απασχόλησης, ενίσχυση της τοπικής οικονομίας, διευκόλυνση του αναστηλωτικού έργου στην Άνω Πόλη και διαχείριση των έκτακτων αναγκών».

Η έρευνα και αποτύπωση, που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της μελέτης, επιβεβαίωσε την ύπαρξη τριών βασικών διαδρομών στην περιοχή επέμβασης που βαίνουν παράλληλα προς τις υψομετρικές καμπύλες του εδάφους, διασταυρώνονται και συνδέονται με δευτερεύουσες διαδρομές με στόχο την επίσκεψη των μνημείων της Άνω Πόλης. Η Διαδρομή Α΄ είναι η ανατολικότερη εκ των τριών και υψομετρικά βρίσκεται στη χαμηλότερη θέση. Ξεκινάει από την «Τάπια Κρητικού» και το «Σπίτι του Κρητικού», διέρχεται από το δυτικό άκρο της Κεντρικής Πλατείας της Άνω Πόλης και καταλήγει στο Ναό της Αγίας Σοφίας. Η διαδρομή σε μεγάλο μήκος της συμπίπτει με τον περίδρομο του ανατολικού τείχους της Άνω Πόλης και αποτελεί τον σημαντικότερο άξονα κυκλοφορίας. Ενισχύεται από τη σύνδεση της Κάτω Πόλης με την Άνω Πόλη μέσω του αναβατορίου, που έχει ήδη εγκριθεί. Η συγκεκριμένη διαδρομή συνδέει την Κεντρική Πλατεία (σημερινή είσοδος της Άνω Πόλης) με τον Ναό της Αγίας Σοφίας. Η Διαδρομή Β΄ βρίσκεται δυτικότερα της διαδρομής Α΄, ξεκινά και καταλήγει στα ίδια σημεία. Στη διαδρομή αυτή παρατηρούνται συνεχόμενες υψηλές κλίσεις. Η Διαδρομή Γ΄ είναι η διαδρομή με το μεγαλύτερο υψόμετρο. Συναντά το συγκρότημα του οθωμανικού λουτρού και καταλήγει και αυτή στον Ναό της Αγίας Σοφίας. Στη διαδρομή αυτή παρατηρούνται απότομες και συνεχόμενες κλίσεις, καθώς και δύσβατα τμήματα λόγω του έντονα βραχώδους χαρακτήρα της.

Προτεραιότητα των εργασιών αποτελούν η ασφάλεια των επισκεπτών και η συντήρηση και ανάδειξη των κτηριακών καταλοίπων, καθώς και των αρχικών χαράξεων κίνησης της Άνω Πόλης. Στις εργασίες περιλαμβάνονται η εξομάλυνση σημείων με έντονη κλίση, η συμπλήρωση και η κατασκευή στηθαίων και κιγκλιδωμάτων, η δαπεδόστρωση στις διαδρομές, καθαρισμοί, η δημιουργία σημείων στάσης, ώστε να εξυπηρετείται η κίνηση των επισκεπτών, η τοποθέτηση ενημερωτικών πινακίδων σε κατάλληλα διαμορφωμένα σημεία.

Στην «Τάπια Κρητικού» δημιουργείται πλάτωμα υποδοχής, στάσης και ενημέρωσης των επισκεπτών. Παράλληλα, αναδεικνύονται τα μνημεία της περιοχής, όπως του προμαχώνα, της επονομαζόμενης “οικίας Κρητικού” και της οθωμανικής κρήνης. Παράλληλα, το πλάτωμα αποτελεί την αφετηρία της διαδρομής ΑμεΑ έως την Κεντρική Πλατεία. Στην περιοχή δυτικά του Ναού της Αγίας Σοφίας, η οποία

ταυτίζεται με την κατάληξη της διαδρομής Γ', το απότομο βραχώδες ανάγλυφο λειτουργεί ως άτυπη «κλίμακα» ανόδου-καθόδου από και προς τον Ναό της Αγίας Σοφίας. Το σημείο ενισχύεται ως «κλίμακα ανάβασης και κατάβασης», αλλά με έναν δομημένο και λειτουργικό τρόπο, που αποκαθιστά την ομαλή κυκλοφορία των επισκεπτών. Στη δυτική κατάληξη της βραχώδους ανάβασης βρίσκεται το συγκρότημα του οθωμανικού λουτρού, ενώ στο μέσο και στο τέλος της ανάβασης χωροθετούνται καθιστικά για την ανάπαυλα των επισκεπτών και τη θέαση της Κάτω Πόλης και της ευρύτερης περιοχής.

Ο σχεδιασμός των όποιων εγκαταστάσεων εξασφαλίζει στην ήπια ένταξή τους στον χώρο. Το κτήριο που θα φιλοξενήσει τον χώρο υποδοχής, αλλά και τον σταθμό αφετηρίας του αναβατορίου παραμένει σε εγγύτητα με την πύλη της Κάτω Πόλης, απ' όπου ξεκινά κανείς την περιήγησή του στη Μονεμβασιά. Η θέση του σταθμού τερματισμού τοποθετείται στην άκρη του τείχους της Άνω Πόλης. Για τη λειτουργία του αναβατορίου απαιτείται ένας χειριστής, σε καθέναν από τους δύο σταθμούς. Κάθε καμπίνα έχει χωρητικότητα 15 ατόμων ή δύο αμαξιδίων ΑμεΑ ή ενός φορείου ασθενοφόρου με δύο τραυματιοφορείς. Η πλατφόρμα του σταθμού τερματισμού εξυπηρετεί την αποβίβαση και επιβίβαση από και προς τις καμπίνες. Συγχρόνως, λειτουργεί ως μπαλκόνι προσφέροντας μοναδική εμπειρία πανοραμικής θέας στους επισκέπτες. Η επιλογή της θέσης των εγκαταστάσεων εκκίνησης και άφιξης προέκυψαν από την ανάλυση του εδάφους, αποτέλεσμα ειδικής γεωτεχνικής - βραχομηχανικής μελέτης.